UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

TITULACIÓ: Grau en Treball Social

CODI: 101703 **MATÈRIA:** Antropologia

MÒDUL: IV. Antropologia

PROFESSOR/A RESPONSABLE: Joan Pallarés

EQUIP DOCENT: Joan Pallarés

CURS ACADÈMIC: 2011/2012 **CARÀCTER:** Obligatòria

CURS: 1r **SEMESTRE:** 2n
CRÈDITS ECTS: 6 **IDIOMA D'IMPARTICIÓ:** Català

COMPETÈNCIES

- Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.
- Coneixement d'altres cultures i costums.
- Conèixer els referents de les ciències humanes i socials que aporten al treball social elements de comprensió de la realitat social.
- Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat.
- Investigar els nous fenòmens i escenaris en els quals es pugui realitzar algun tipus d'intervenció social.
- Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

OBJECTIUS

- Conèixer els conceptes i teories bàsiques de les Ciències Socials
- Saber aplicar les teories al coneixement dels objectius i problemes socials que aborda el Treball Social.
- Ser capaç de reunir i d'interpretar des d'una perspectiva sociològica i antropològica, dades rellevants sobre la realitat social i els processos socials en els quals intervé el treballador social.
- Comprendre la dimensió social i cultural dels processos subjectius i de formació d'identitats personals i socials.
- Abordar amb eficàcia la lectura i el comentari crític de textos relacionats amb les ciències socials.
- Aplicar els continguts de les ciències socials a l'explicació de les situacions d'individus, grups i comunitats en el món global actual.
- Saber analitzar les situacions de conflicte social o cultural, competència i marginació.

CONTINGUTS

- **MÒDUL I . LA REFLEXIÓ ANTROPOLÒGICA**
- **INTRODUCCIÓ**
    - L'aparició de l'antropologia: descobriment de l'altre.
    - Precursors
    - Diferents formes d'interpretar a l'altre: etnocentrisme i racisme, relativisme cultural.
    - Punt de vista èmic i punt de vista ètic

- **L'ANTROPOLOGIA COM A DISCIPLINA ACADÈMICA**

    - L'antropologia al segle XIX.
    - Especificat de l'antropologia i del seu enfocament respecte a altres ciències socials: relacions i diferenciació.
    - Conceptes claus.
    - Mètodes i tècniques

- **MÒDUL II. EL CONCEPTE DE CULTURA**
- **CULTURA I SOCIETAT**
    - Innat i adquirit
    - Paper de la cultura a l'evolució humana
    - L'adaptació cultural

- **L'ORGANITZACIÓ SIMBÒLICA DEL MÓN**
    - Simbolisme
    - Cultura com a visió del món.
    - Identitats, creences i representacions

- **LA TRANSMISSIÓ DE LA CULTURA**
    - La transmissió de la cultura: processos de socialització.
    - Tradició i canvi.
    - La construcció social de la realitat
    - Control social

- **DIFERÈNCIA, DESIGUALTAT I EXCLUSIÓ SOCIAL**
    - Identitat i alteritat
    - Diferenciació, identificació, generalització
    - Diferència i justificació de les desigualtats i exclusió.
    - Marginació i exclusió social

- **MODUL III. ELS CAMPS DE L'ANTROPOLOGIA**
- **ORGANITZACIÓ SOCIAL: PARENTIU**

    - El parentiu com a organització social bàsica
    - Sistemes de parentiu
    - Prohibició del l'incest
    - Matrimoni
    - Família i unitat domèstica
    - La família contemporània. Les noves formes familiars

- **ORGANITZACIÓ SOCIAL: ECONOMIA**

    - Ecosistemes i adaptació
    - Els sistemes econòmics.
    - Producció
    - Divisió del treball
    - Distribució: reciprocitat, redistribució, canvi
    - El consum. La racionalitat econòmica

- **ORGANITZACIÓ SOCIAL:POLÍTICA**

    - Els sistemes polítics
    - Diferenciació social
    - Desigualtat, poder, govern i Estat.
    - Construcció de la diferència social.
    - Hegemonia i subalternitat

METODOLOGIA

Les 150 hores de la matèria que ha de dur a terme l'alumne s'organitzaran amb les següents activitats d'aprenentatge.

- Activitats presencials: 60 hores
    - 42 hores en gran grup. En elles es combinaran les sessions magistrals però fomentant amb la mesura del que el grup permet la participació activa dels alumnes, sobretot amb els temes més actuals i del seu interès.
    - 18 hores en petit grup. En aquestes es duran a terme les següents activitats d'aprenentatge dirigides pel professor:
        - 16 hores. Preparació de documentació per fer debats dirigits sobre temes d'actualitat, relacionats amb: identitat, immigració, marginació, gènere, edat, i consum de drogues.
        - 2 hores: tutoria pels grups que han de preparar els debats.

- Activitats no presencials: 90 hores
    - 37 hores. Lectura dels textos presentats i treballats a les sessions dels grups mitjans. Una recensió final de 10 pàgines.
    - 40 hores estudi i documentació sobre el temari.
    - 10 hores. recerca informació complementària
    - 3 hores proves avaluació.

AVALUACIÓ

3 Proves escrites, una per mòdul, que tindran un pes cadascuna del 20%, sobre els temes desenvolupats pel professor i les activitats realitzades en petit grup, així com de tota la informació i coneixements adquirits per l'alumne en les diferents activitats d'aprenentatge. Per això, els alumnes podran portar a aquestes proves tots els materials docents que hagin treballat i elaborat durant les activitats presencials i no presencials, en forma de fitxes o apunts.

20% Valoració del resum crític de les lectures.

20% Activitats realitzades en les sessions presencials de petit grup i participació activa en elles.

BIBLIOGRAFIA

APPADURAI, A. (2007) *El rechazo de las minorías*. Barcelona, Tusquets.

AUGÉ, M.; COLLEYN, J.P. (2005) *Qué es la antropología*. Barcelona, Paidós.

AYALA, F.J., y CELA, C. J. (2006). *La piedra que se volvió palabra. Las claves evolutivas de la humanidad*. Madrid, Alianza Editorial.

BARLEY, N. (1997) *El antropólogo inocente. Notas desde una choza de barro.* Barcelona, Anagrama

BAUMAN, Z. (2001) *La sociedad individualizada*. Madrid, Cátedra.

BAUMAN, Z. (2007) *Vida líquida*. Barcelona, Paidós. [2005]

BAUMAN, Z. (2008) *Múltiples culturas*, una sola humanidad. Madrid, Katz.

BERGER, P.; LUCKMANN, T. (1979) *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires, Amorrortu.

BESTARD, J CONTRERAS, J (1987) *Bárbaros, paganos, salvajes y primitivos*. Barcelona, Barcanova

BOHANNAN, P. GLAZER, M (1993) *Antropología. Lecturas*. Madrid Mac Graw Hill

BUFILL, E. (2010) *L'evolució del Cervell*. Barcelona, Evoluciona.

CONE, C.A. i PELTO, P.J. (1977) *Guía para el estudio de la Antropología Cultural*. Madrid, F.C.E.

DAMASIO, A. (2010) Y el cerebro creó al hombre. Barcelona, Destino.

DEL OLMO, M. (2010) *Dilemas éticos en antropología. Las entretelas del trabajo de campo etnográfico*. Madrid, Trotta.

DELGADO, M. (1998) *Diversitat I integració. Lògica I dinàmica de les identitats a Catalunya.* Barcelona, Empuries.

DELGADO, M. (1999) *El animal público*. Barcelona, Anagrama

EMBER, C.R.; EMBER, M. (1997) *Antropología cultural*. Madrid. Prentice Hall.

FRIGOLE, J. et al. (1995) *Antropologia social* Barcelona, Proa.

GARCÍA CANCLINI, N. (2004*) Diferentes, desiguales y desconectados.* Barcelona, Gedisa.

GEERTZ, C (1987) *La interpretación de las Culturas*, Barcelona, Gedisa,

GINER, S. et al. (1996) *La cultura catalana: el sagrat i el profà*, Barcelona, Edicions 62

HARRIS, M (1988) *Introducción a la Antropología general.* Madrid,, Alianza

JULIANO, D. (2004) *Excluídas y marginales.* Madrid, Cátedra.

KOTTAK, C (2007) *Antropología: una experiencia de la diversidad humana.* Madrid, Mac Graw Hill

LABURTHE-TOLRA, I; WARNIER, J.P. (1998) *Etnología y Antropología*. Madrid, Akal.

LLOBERA, J.R. (1999) *Manual d'antropologia social*, Barcelona, Pòrtic.

LLOBERA, J.R. (1976) *La Antropología como ciencia*, Barcelona, Anagrama

MAALOUF, A. (1999) *Identidades asesinas*. Madrid, Alianza Editorial.

MAALOUF, A. (2009) *El desajuste del mundo. Cuando nuestras civilizaciones se agotan.* Madrid, Alianza Editorial.

MALLART, Ll, (2004) *Sóc fill dels evuzok: la vida d'un antropòleg al Camerun*. Barcelona, La Campana.

MERCIER, P. (1976) *Historia de la antropología*. Península.

NASH, M; TORRES G. (eds) (2009) *Los límites de la diferencia. Alteridad cultural, género y prácticas sociales*. Barcelona, Icaria - Antrazyt

PRAT, J. y MARTINEZ, A. (1996) *Ensayos de antropología cultural*, Barcelona, Ariel.

RIFKIN, J. (2010) *La civilización empática. La carrera hacia una conciencia global en un mundo en crisis*. Barcelona, Paidós.

SAYAD, A. (2010) *La doble ausencia*. Barcelona, Anthropos.

SCHEURMAN, E (1981) *Los papalagi*, Barcelona, Integral,

SPERBER, D. (2005) *Explicar la cultura. Un enfoque naturalista*. Morata, Madrid.

TOMASELLO, M. (2010) ¿Por qué cooperamos? Madrid, Katz Editores.

WILLIAMS,R. (2008) *Historia y cultura común*. Madrid los libros de la catarata.

WOLF, E.R. (1999) *Antropología social de las sociedades complejas*, Madrid, Alianza.

CRONOGRAMA: ACTIVITATS D'APRENENTATGE

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
MÒDUL 1 8 hores	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts.		Prova escrita 20%
MÒDUL 2 18 hores	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts.		Prova escrita 20%
MÒDUL 3 16 hores	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques. Estimular la motivació	Preparació continguts, planificació de les activitats dels alumnes, reforçar els continguts Estimular el treball en grup	Reflexió sobre els continguts. Participar en les sessions, complementar continguts.		Prova escrita 20% Resum crític lectura 20%
18 hores grup petit	Presencial	Debatre els continguts de la matèria	Afavorir l'actitud reflexiva i crítica. Fomentar la participació	Preparar i dirigir les sessions Motivar els alumnes Fomentar la participació	Participar en els debats Reflexionar sobre els debats Utilitzar els conceptes i les competències adquirides		Activitats de grup 20%